

Rundskriv R

Samtlige departementer
Statsministerens kontor

Nr.	Vår ref	Dato
R-118	21/6261	15.12.2021

Regnskapsføring av pensjonspremie for statlige virksomheter

1. Innledning

Statens pensjonskasse (SPK) er en forvaltningsbedrift som fra 2022 er underlagt Arbeids- og inkluderingsdepartementet og forvalter blant annet den statlige tjenestepensjonsordningen.

Pensjonspremien som statlige virksomheter betaler til SPK, består av en *arbeidsgiverandel* og en *medlemsandel*. Medlemsandelen utgjør to prosent av de ansattes pensjongivende lønn, og trekkes hver måned ved lønnsutbetalingen.

Fra 2022 legger SPK om pensjonspremiemodellen for statlige virksomheter¹. Alle statlige virksomheter skal fra 1.1.2022 betale en virksomhetsspesifikk hendelsesbasert arbeidsgiverandel som del av pensjonspremien. At premien er virksomhetsspesifikk, betyr at den beregnes ut fra den enkelte virksomhets forhold, ikke for grupper av virksomheter samlet. At den er hendelsesbasert, betyr at den tar hensyn til de faktiske hendelser i medlemsbestanden i virksomheten, slik at premiereserven er ajour i forhold til medlemmets opptjening. Medlemsandelen på to prosent av lønnsgrunnlaget er uendret.

Formålet med den nye måten å beregne premien på, er å gi den enkelte virksomhet et riktigere bilde av ressursbruken knyttet til det å ha ansatte og synliggjøre pensjon som et viktig kostnadselement². Gjennom dette skal virksomhetene i større grad ansvarliggjøres for sine pensjonskostnader, for eksempel i forbindelse med lønnsøkninger.

¹ Før 2017 betalte de fleste bruttobudsjetterte virksomheter ikke pensjonspremie til SPK. Fra 2017 ble det innført en forenklet modell for premiebetaling for disse virksomhetene, noe som innebar betaling av en fast premiesats for arbeidsgiverandelen på 12 prosent. For bruttobudsjetterte virksomheter som også før 2017 betalte pensjonspremie til SPK, ble deres premieberegning videreført, det vil si at disse virksomhetene ikke betalte fast premiesats for arbeidsgiverandelen på 12 prosent. For 2022 er virksomhetenes budsjetter tilpasset og kompensert overgangen til hendelsesbasert pensjonspremiemodell.

² Se nærmere omtale i Prop. 1 S for Arbeids- og sosialdepartementet (2020–2021) side 199.

Dette rundskrivet erstatter rundskriv R-118 av 17.12.2019. Rundskrivet er oppdatert med en kort omtale av den nye premiemodellen som gjelder fra 1.1.2022. I tillegg er metoden for bokføring og rapportering av pensjonspremie i punkt 4 endret. Tidligere ble avvik mellom bokført pensjonspremie ved lønnsutbetaling for 1. til 5. termin og fakturert pensjonspremie for disse terminene ført mot en balansekonto, og deretter ble det foretatt en årsavstemming mellom bokført pensjonspremie ved lønnsutbetalingen og faktura i forbindelse med mottak av faktura for 6. termin. Differansen etter årsavstemmingen ble ført på utgiftskonto for pensjonspremie. Nå skal differanse mellom bokført pensjonspremie ved lønnsutbetaling og mottak av faktura for hver termin utgiftsføres. Omleggingen gjøres for at regnskapsføringen gjennom året skal støtte opp under formålet med innføringen av den nye premiemodellen, som er at det skal gis et riktigere bilde av ressursbruken knyttet til det å ha ansatte.

2. Rundskrivets innhold

Rundskrivet regulerer regnskapsføring av pensjonspremie for statlige virksomheter og omtaler betaling³ av faktura til Statens pensjonskasse.

3. Virkeområde

Rundskrivet gjelder for ordinære statlige forvaltningsorganer ("bruttobudsjetterte virksomheter") herunder departementer og for statens forvaltningsbedrifter, jf. reglement for økonomistyring i staten § 2.

Forvaltningsorganer med særskilte fullmakter til bruttoføring utenfor statsbudsjettet ("nettobudsjetterte virksomheter") omfattes ikke av kravene i rundskrivet.

4. Regnskapsføring og betaling av pensjonspremie til SPK

Virksomheten skal bokføre og rapportere pensjonspremie (arbeidsgiverandelen og medlemsandelen) i samme måned som lønn utbetales til arbeidstaker, selv om faktura fra SPK kun mottas annenhver måned. Virksomheten skal samme måned også beregne og bokføre arbeidsgiveravgift av arbeidsgiverandelen av pensjonspremie.

Ved mottak av faktura fra SPK for en termin, bokføres denne slik at utgiftsført pensjonspremie for terminen blir lik fakturert premie. Når størrelsen på pensjonspremie endres, må bokføringen av arbeidsgiveravgift av pensjonspremie også endres.

4.1 Bokføring av pensjonspremie til SPK

Nedenfor er det angitt hvilke kontoer som skal benyttes ved bokføring i kontospesifikasjonen etter standard kontoplan for statlige virksomheter, jf. Finansdepartementets rundskriv R-102.

³ SPK utsteder faktura for to måneder av gangen seks ganger i året. Faktura for årets fem første terminer utstedes i måneden etter terminen, med 30 dagers betalingsfrist (faktura for første termin utstedes i mars, med betalingsfrist i april, faktura for andre termin utstedes i mai, med betalingsfrist i juni osv). Faktura for 6. termin utstedes imidlertid i desember, med betalingsfrist i januar påfølgende år. Fakturert pensjonspremie for 6. termin 202x utgiftsføres likevel i kontantregnskapet for 202x, og gjelden (skyldig pensjonspremie til SPK) inngår i mellomværendet med statskassen per 31.12. DFØ har utarbeidet veiledningsmateriell som beskriver regnskapsføringen, se dfo.no.

Virksomheten skal hver måned bokføre:

- trukket *medlemsandel* på artskonto 263 Trygdetrekk/pensjonstrekk (2 %).
- beregnet *arbeidsgiverandel* på artskonto 542 Pensjonspremie til SPK. Motposten til utgiften bokføres på artskonto 281 Avsatt pensjonspremie til SPK (arbeidsgiverandel)⁴.
- beregnet *arbeidsgiveravgift* av arbeidsgiverandelen på artskonto 540 Arbeidsgiveravgift innberettete ytelser. Motposten bokføres på artskonto 1986 Arbeidsgiveravgift.

Virksomhetene mottar faktura fra SPK ved seks årlige terminer. Ved mottak av faktura fra SPK skal virksomheten:

- bokføre faktura fra SPK som leverandørgjeld på artskonto 240 på ordinær måte. Motposten til leverandørgjelden er artskonto 263 Trygdetrekk/pensjonstrekk (2 %), artskonto 281 Avsatt pensjonspremie til SPK (arbeidsgiverandel) og artskonto 282 Avstemmingskonto fakturert pensjonspremie fra SPK⁵.
- bokføre saldo på artskonto 282 Avstemmingskonto fakturert pensjonspremie fra SPK mot artskonto 542 Pensjonspremie til SPK.
- bokføre endring av arbeidsgiveravgift som en følge av eventuell endring av artskonto 542 Pensjonspremie til SPK.

4.2 Rapportering til statsregnskapet

Arbeidsgivers pensjonspremie til SPK rapporteres månedlig som utgift på relevant kapittel, post og artskonto 542 Pensjonspremie til SPK. Avsatt pensjonspremie til SPK i balansen (artskonto 281) og artskonto 263 som inneholder trukket medlemsandel ved lønnsutbetaling rapporteres som del av mellomværendet med statskassen. Differansen mellom mottatt faktura for pensjonspremie fra SPK for en termin og bokført pensjonspremie ved lønnsutbetalingene for den samme terminen rapporteres i den måneden fakturaen mottas, gjennom bruk av konto 282 Avstemmingskonto fakturert pensjonspremie fra SPK som er koblet mot mellomværende.

Kontoene inngår som del av mellomværendet med statskassen fordi regnskapsføringen representerer unntak fra kontantprinsippet, jf. omtale i Finansdepartementets rundskriv R-101 punkt 5.1.1.

Arbeidsgiveravgift knyttet til arbeidsgiverandel av pensjonspremien rapporteres månedlig til statsregnskapet som utgift på relevant kapittel, post og artskonto 540 Arbeidsgiveravgift innberettete ytelser, og som inntekt på kapittel 5700 Folketrygdens inntekter, post 72 Arbeidsgiveravgift og artskonto 1986 Arbeidsgiveravgift.

⁴ Virksomheten mottar et estimat på årets arbeidsgiverandels-sats fra SPK sammen med estimatet for kronebeløpet for årets pensjonspremie (estimert premiesats i brev fra SPK minus medlemsandel på 2 %) i juni året før regnskapsåret. Det mottas et oppdatert estimat før mottak av faktura for 1. termin.

⁵ Faktura fra SPK vil ikke inneholde noen fordeling av fakturert premie på medlemsandel og arbeidsgiverandel. For å bokføre fakturaen på beskrevet måte, benyttes beløp på artskonto 263 og artskonto 281 ved slutten av måneden før fakturamåneden for å finne beløpene som skal debiteres artskonto 263 og 281 (beløp pr. 28.2 for faktura for første termin mottatt i mars, beløp pr. 30. april for faktura for andre termin mottatt i mai osv.)

4.3 Oppgjør og betaling til SPK

SPK fakturerer pensjonspremien og håndterer de administrative forholdene rundt innkreving av premien fra virksomhetene⁶.

5. Rapportering av lønns- og stillingsdata til SPK

Virksomheten skal rapportere lønns- og stillingsdata til SPK i tråd med retningslinjer fra SPK.

6. Rapportering av arbeidsgiveravgift i a-meldingen

Arbeidsgiverandel av pensjonspremien er en arbeidsgiveravgiftspliktig ytelse som virksomheten skal rapportere i a-meldingen.

7. Systemer og rutiner i virksomheten

Virksomhetens lønns- og regnskapssystemer må være tilpasset kravene til budsjettering, regnskapsføring av pensjonspremie og betaling av faktura fra SPK.

Det er ikke krav til at virksomheten skal registrere arbeidsgiverandel av pensjonspremien per ansatt i lønns- og regnskapssystemet.

8. Forvaltning

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) er gitt myndighet til og ansvar for å forvalte økonomiregelverket, statsregnskapet, standard kontoplan og krav til virksomheters årsregnskap.

Spørsmål om regnskapsføring av pensjonspremie kan rettes til DFØ. Spørsmål knyttet til pensjonsordningen og fakturering av pensjonspremie kan rettes til SPK.

9. Ikrafttredelse

Dette rundskrivet gjelder fra 1. januar 2022.

Med hilsen

Colin Forthun e.f.
avdelingsdirektør

Per Arvid Borøy
fagsjef

⁶ Det er i arbeidsgiverandelen av pensjonspremien inkludert en standard administrasjonsgodtgjørelse til SPK på 0,30 prosent.

Kopi:

Stortingets administrasjon

Riksrevisjonen

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring

Statens pensjonskasse